

Jaarverslag 2024

de oogst

Vereniging Prisma
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
1 PRISMA ACADEMY	2
1.1 REGULIERE BEZINNING.....	2
1.2 SUMMERSCHOOL/INTERVISIEGROEPEN	2
1.3 TOEZICHTHOUDERS BIJEENKOMSTEN	3
2 LOBBY EN POSITIONERING: CHRISTELIJKE STEM OVER ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN POLITIEK EN SAMENLEVING	4
2.1 POLITIEKE BELEIDSBĖINVLOEDING: FORMEREN EN ONTWIKKELING VAN NIEUW BELEID	4
2.2 RELIGIE EN OS: WAARDENGEDREVEN ORGANISATIES EN ZUIDELIJK LEIDERSCHAP	5
2.3 RELIGIEUZE GELETTERDHEID: CONTINUEREN VAN DE DIALOOG EN INHOUDELIJKE REFLECTIE	5
2.4 EEN CHRISTELIJKE STEM OVER ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: DRAAGVLAK, IDENTITEIT EN TOERUSTING	6
2.5 LEREN, ONDERSTEUNEN EN SAMENWERKEN.....	6
2.6 VAN TERUGBLIKKEN NAAR VOORUITKIJKEN	7
3 CPOE - CHRISTELIJK PLATFORM OOST-EUROPA	9
3.1 VITAAL PLATFORM ZIJN VOOR ONTMOETING, UITWISSELING EN INSPIRATIE.....	9
3.2 VERSTERKEN VAN ORGANISATIES IN NEDERLAND EN OOST-EUROPA DOOR SAMEN LEREN, DELEN, BIEDEN EN FACILITEREN VAN EXPERTISE EN KENNIS	10
3.3 (BETERE) PRESENTIE NAAR BUITEN TOE	10
3.4 KATALYSATOR ZIJN VOOR SPECIFIEKE, GEZAMENLIJKE PROJECTEN	11
3.5 OVERIG	11
4 VERENIGING	12
4.1 DE ALGEMENE LEDENVERGADERING PRISMA	12
4.2 VERGELIJKEND ONDERZOEK	12
4.5 LEDEN PRISMA	13
4.6 PRISMA KLACHTENCOMMISSIE	13
4.7 EO METTERDAAD	14
4.8 MENSEN EN MIDDELEN	14
4.9 TOELICHTING BIJ DE STAFINZET	14
5 JAARREKENING 2024	16
5.1 ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARREKENING	16
5.2 BALANS.....	17
5.3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	18
5.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	22
5.6 RESULTAATBESTEMMING	24
5.7 ONDERTEKENING	24

5.8	MEDEDELING KASCOMMISSIE	25
5.9	BEGROTING 2025	26
LIJST MET AFKORTINGEN		28

Voorwoord

‘De oogst’ is een boek van de Vlaamse schrijver Stijn Streuvels en het beschrijft het verhaal van twee jongens die samen de wereld intrekken om te helpen bij de oogst. Helaas komt één van de jongens om door een zonnesteek. De oogst in de Bijbel is van andere betekenis. ‘De velden zijn wit om te oogsten, maar er zijn niet voldoende arbeiders’ is een geliefde tekst bij veel zendingsorganisaties. In 2024 werden wij en onze organisaties geconfronteerd met uitdagende omstandigheden. De noden op de werkvelden nemen eerder toe dan af. De oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten laten ons niet onberoerd en over het uitdagende werk in Afrika maar te zwijgen. En dan een nieuwe minister van Ontwikkelingshulp die ons confronteert met grote bezuinigingen op Ontwikkelingssamenwerking.

Het stelt ook een vraag aan ons: hebben we voldoende gezaaid om te kunnen oogsten? Het jaarplan van 2025 begint met *Nochtans*. Dit woord heeft ook grote betekenis als we kijken naar 2024 als Prisma en als lidorganisatie van Prisma. Veel organisaties kennen een financieel goed jaar, want onze achterban laat ons niet in de steek. Het lijkt erop dat ze, ondanks de politieke werkelijkheid, een extra steentje bijdragen aan ons werk om te mogen werken aan gerechtigheid en medemenselijkheid. De lobby in Den Haag biedt ook nieuwe mogelijkheden en verbindingen met politieke partijen. Er wordt beter samengewerkt tussen de verschillende leden om gezamenlijk doelen te bereiken. Wij zoeken elkaar eerder op, want samen kunnen we meer en gunnen elkaar ruimte. Prisma wil met open ogen en oren daar present zijn.

Het programma van de Prisma Academy en de betrokkenheid daarbij stemde ons tot dankbaarheid. Alle intervisiegroepen zijn bezet met mensen die willen leren en delen om op een positieve wijze in hun werk te staan en te groeien in hun werk.

Het aantal deelnemers aan de Summerschool is nog nooit zo groot geweest.

Een hele grote groep leden van de Raden van Toezicht/besturen in gesprek met BenTiggelaar over welke werkwijze past bij ons om toezicht te houden op het werk dat onze organisaties doen. Waar maken we het verschil? Er past ons bescheidenheid als kleine organisatie, desondanks zijn we dankbaar voor de oogst. Het is ons ook toegefallen uit de hand van onze Heer en Heiland Jezus Christus.

Dion van Steensel

Voorzitter

Haaije Feenstra

Directeur

1 Prisma Academy

1.1 Reguliere bezinning

Dit jaar waren er twee bezinningsbijeenkomsten voorafgaand aan de Algemene Ledenvergadering van Prisma.

In de april bijeenkomst was Dr. Simon Polinder van de Universiteit Utrecht de spreker over het belang van religie voor duurzame ontwikkeling.

In de december bijeenkomst was Dr. K.J. Bijleveld van de Evangelische Omroep onze gast. Hij is hoofd van de afdeling data-analyse bij de EO. Hij gaf ons inzicht in het denken van de Nederlanders over onder andere ontwikkelingssamenwerking en migratie.

Bijdrage dr. Simon Polinder

1.2 Summerschool/Intervisiegroepen

De Summerschool juli 2024 was een inspirerende vierdaagse waarin we door verschillende invalshoeken ontwikkelingssamenwerking verkenden. Van de geschiedenis van Prisma tot het reilen en zeilen van een lobbyist, de kracht van medemenselijkheid en coherent donateurschap. Om te oefenen met deze thema's kregen deelnemers de opdracht om een actieplan te ontwikkelen voor een specifieke Kamerfractie of een campagne uit te denken voor ontwikkelingssamenwerking. Een van de uitkomsten van deze opdracht was het actieplan

“Ontwikkelingssamenwerking voor de Nederlandse ondernemer.” Hierbij had een van de deelnemende groepjes een ‘conferentie gericht op educatie en erkenning’ uitgedacht om fracties zoals VVD en NSC, die staan voor de belangen van de werkende Nederlander, in gesprek te laten gaan over het belang van ontwikkelingssamenwerking. Het was heel waardevol om met medewerkers van verschillende organisaties, net afgestudeerden en studenten vier dagen volop in dit thema te duiken. Al met al was het een prikkelende en inspirerende Summerschool waar het enthousiasme voor de ontwikkelingssector opnieuw werd aangewakkerd.

“Interdependence is more important than independence”. – Zuidelijke partner Woord en Daad over ontwikkelingssamenwerking

De intervisiegroepen werken met schoolseizoenen. Ze starten in september en lopen door tot de zomer. Zowel in 2023/2024 als ook in 2024/2025 waren er zes intervisiegroepen: twee groepen directeurs, twee groepen Hoger Management en twee groepen Young High Potentials. In het jaarplan waren vijf groepen opgenomen in verband met de werkbelasting van de directeur. Gelukkig konden we 31 deelnemers van 17 organisaties welkom heten, mede dankzij de inzet van Gerben Heldoorn, Charlotte Ariese en Chris Lukkien die bereid waren een groep te begeleiden.

1.3 Toezichthouders bijeenkomsten

Op 23 april 2024 waren de toezichthouders en leden van het bestuur uitgenodigd voor een bijeenkomst met dr. Ben Tiggelaar over trends in toezichthouden en Menno van Hulst over het vergelijkend onderzoek van de ontwikkeling van de verschillende Prisma leden en met een externe referentiegroep.

Er was veel animo voor deze bijeenkomst, meer dan 40 deelnemers van 15 verschillende lid organisaties.

2 Lobby en Positionering: Christelijke stem over ontwikkelingssamenwerking in politiek en samenleving

Zaaien en oogsten, zo luidde de titel van het jaarplan 2024. In dit hoofdstuk reflecteren we op de ‘de oogst’ van 2024. Als we inzoomen op het lobby- en *advocacy* werk hebben we de nodige uitdagingen op ons pad gekregen. Op 2 juli 2024 – zeven maanden na de verkiezingen – trad het kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB aan. De titel van het hoofdlijnenakkoord was: ‘hoop, lef en trots’. Echter bood dit akkoord weinig hoop voor de allerarmsten wereldwijd. Grootse bezuinigingen werden aangekondigd. Ondanks dat de aangekondigde bezuinigingen lagen in de lijn van de verwachting, is het toch een hard gelag dat de rol van ontwikkelingssamenwerking als instrument binnen het brede buitenlandbeleid onvoldoende op waarde wordt geschat.

In de Bijbel worden de termen ‘zaaien’ en ‘oogsten’ vaak gebruikt als beeld voor oorzaak en gevolg. Een bekend citaat uit Hosea is: *‘Wie wind zaait, zal storm oogsten’*. Met dit beeld in gedachten hebben we vanuit Prisma, ondanks het gure klimaat voor ontwikkelingssamenwerking, geprobeerd om noties te zaaien van internationale solidariteit en medemenselijkheid. Vanuit de motivatie om recht en gerechtigheid na te streven, maar ook omdat ontwikkelingssamenwerking een niet te onderschatten onderdeel betreft van het bredere buitenlandbeleid. Het ontkennen of negeren van dit belang kan internationaal gezien tot ‘storm’ leiden. Voor mensen die leven in uiterst kwetsbare omstandigheden, maar ook omdat we daarmee positie verliezen op het internationale toneel én belangrijke strategische verbindingen onder druk komen te staan. In samenwerking met Prismaleden hebben we ons op dit beleidsterrein ingezet om de lens te richten op hen wiens stem niet als vanzelfsprekend wordt gehoord. Om constructief en vanuit inhoud tegenwicht te bieden aan beleidsvoornemens die nadelig zijn voor het werk dat door onze leden wordt verricht. Om ondanks de verschillen die er zijn toch in verbinding te blijven met hen voor wie ontwikkelingssamenwerking een sluitpost is van de begroting.

2.1 Politieke beleidsbeïnvloeding: formeren en ontwikkeling van nieuw beleid

‘We moeten ons meer op Nederland richten en dus minder op ontwikkelingshulp’, een citaat van de huidige minister Reinette Klever van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO) in de Volkskrant over haar beleidsvoornemens. In aanloop naar het aantreden van het huidige kabinet-Schoof heeft Prisma in samenwerking met haar lid-organisaties verschillende activiteiten ontplooid om de formerende partijen te stimuleren tot het maken van duurzame, toekomstbestendige én internationaal solidaire keuzes en deze ook vast te leggen in het hoofdlijnenakkoord. Onder andere door middel van gezamenlijk schrijven in de richting van [informateurs](#) en fractievoorzitters. Ook hebben we gesprekken gevoerd met oppositiepartijen en een verdiepingsbijeenkomst georganiseerd voor relatief nieuwe beleidsmedewerkers. Dit alles om hen zo goed mogelijk in stelling te brengen om de bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking te dempen. Te denken valt aan de lobby om een zogenoemde ‘cap’ in te voeren voor de kosten van de opvang van eerstejaars asielzoekers, die doorgaans worden gefinancierd vanuit ODA-middelen. We werkten constructief samen met andere samenwerkingsverbanden zoals bijvoorbeeld de C8 om toegang te krijgen tot BBB en NSC en hen te voorzien van input en inhoudelijke informatie.

Met de verschijning van het hoofdlijnenakkoord werd duidelijk welke ‘wind’ er in 2024 ging waaien. Zichtbaar werd dat ontwikkelingssamenwerking het kind van de rekening zou worden. In een periode van twee jaar tijd wordt er toegewerkt naar structurele bezuinigingen van 2,4 miljard per jaar.

Bovendien wordt de koppeling tussen het ODA-budget en het BNI losgelaten. Een fundamentele wijziging, die wat ons betreft, indruist tegen het christelijke principe van delen vanuit overvloed. Vanuit Prisma hebben we hier in nauwe samenwerking met onze lid-organisaties een ander geluid tegenover gesteld. Dit deden we onder andere door het publiceren van onze reactie via de [sociale media kanalen](#), [quotes](#), [opinie](#) en [interviews](#). Hierin hebben we altijd geprobeerd om ons als vereniging constructief op te stellen en in verbinding en dialoog te blijven met beleidsmakers. Maar ook om nuance aan te brengen ten aanzien van frames die over de sector worden opgeworpen. Te denken valt aan het beeld dat de sector collectief aan het [overheidsinfuus](#) ligt en als geheel geen draagvlak heeft in de samenleving.

In 2024 verscheen er geen nieuwe BHOS-beleidsnota. Wel werd duidelijk dat vanaf 2026 maatschappelijke organisaties een stuk minder subsidie zullen ontvangen vanwege het feit dat de strategische partnerschappen in de huidige vorm zullen stoppen. Vanuit Prisma hebben we publiekelijk, maar ook in de richting van ambtelijke contacten gecommuniceerd over het belang van samenwerken maatschappelijke organisaties en het feit dat deze beleidswijziging leidt tot kennisvernietiging en verschraling van opgebouwde netwerken, die impact heeft op mensen die lijden onder armoede, rampen en conflicten.

2.2 Religie en OS: waardengedreven organisaties en zuidelijk leiderschap

Het belang van religie en samenwerken met religieuze actoren voor duurzame ontwikkeling was ook in 2024 een belangrijke pijler in het lobbywerk van Prisma. We hadden zowel politiek als ambtelijk contact over de meerwaarde van samenwerking met faith-based-organisaties. Te denken valt aan uitwisselingen met de Directie Sociale Ontwikkeling (DSO), in samenwerking met de speciaal gezant voor vrijheid van religie en levensovertuiging, over het bereiken van kwetsbare en achtergestelde groepen. Ook participeerden we in het Breed Overleg Godsdienstvrijheid (BOG) van Buitenlandse Zaken en voerden we gesprekken met politici over hoe faith-based-organisaties een belangrijke bijdrage leveren aan internationale armoedebestrijding.

Naast de contacten, zowel ambtelijk als politiek, rondom dit thema was het een belangrijke ambitie om een gelegenheidsconsortium te vormen en wetenschappelijk onderzoek te (laten) doen naar de rol van identiteit in partnerschappen. In december 2024 zijn we een samenwerking aangegaan met Radboud Universiteit Nijmegen onder leiding van Prof. Dr. Sara Kinsbergen. Hierin participeren Prisma, Cordaid, Kom over en Help, Leprazending, Mensen met een Missie, Tearfund, Woord en Daad, en ZOA. Het onderzoek heeft als doel om het begrip te vergroten over de wijze waarop een gemeenschappelijke (Christelijke) identiteit van invloed is op de wijze van samenwerking en op processen van groeiend lokaal eigenaarschap.

2.3 Religieuze geletterdheid: continueren van de dialoog en inhoudelijke reflectie

In het achterliggende jaar hebben we ook geprobeerd om het lobbythema van Prisma meer tastbaar te maken vanuit de werkpraktijk van onze leden. Dit heeft onder andere geresulteerd in een aantal [inhoudelijke bijdragen](#) van experts, werkzaam bij onze lid-organisaties, met kennis van fragiele gebieden zoals het midden Oosten en Oost-Europa. Waardevol om te kunnen delen over de brugbouw-functie van de kerk en religieuze leiders in gebieden die geteisterd worden door oorlog en conflict en mensen een blik te laten werpen in de spiegel van 'over de grens'.

In 2024 belegde we ook een werksessie, met een bijdrage van Brenda Bartelink, om met lid-organisaties te spreken over gevoelige thematieken zoals de situatie rondom LHBTIQ+ in Oeganda en gender gerelateerde issues. We spraken aan de hand van het Denkkader Polarisatie van Bart

Brandsma over hoe om te gaan met gepolariseerde thema's, 'seculiere intolerantie', en de wens om ruimte te creëren voor open dialoog, ondanks soms verschillende inzichten.

Een deelnemer over deze bijeenkomst: *'Waardevol om in een vertrouwde setting te reflecteren op gevoelige thema's en te horen hoe andere organisaties zich hiertoe verhouden. Dit zouden we veel vaker moeten doen, wellicht ook samen met onze Zuidelijke partners.'*

Ook wisselden we ervaringen uit met verschillende (internationale) stakeholders zoals EU-Cord, World Council of Churches en onderzoekers, onder andere vanuit Stellenbosch University, over het belang van religie, religieuze geletterdheid en werken via religieuze actoren. Belangrijke bevinding vanuit deze gesprekken – die we ook gedurende het jaar hebben meegenomen in het werk dat is verricht – is dat een waardendialoog essentieel is om verbindingen aan te gaan en verdieping te krijgen in contacten en samenwerkingsverbanden.

2.4 Een christelijke stem over ontwikkelingssamenwerking: draagvlak, identiteit en toerusting

Prisma heeft zich in het achterliggende jaar ook ingespannen om de stem te vertolken van haar leden in de samenleving én thema's aan te kaarten die raken aan het werk. Te denken valt aan het belang en positie van maatschappelijke organisaties, die onder andere werd geraakt door het voorstel voor versoering van de giftenaftrek. In samenwerking met GoedeDoelenNederland, Prismaleden en christelijke politieke partijen is deze bezuinigende maatregel teruggedraaid.

Ook hebben we – ondanks de uitdagingen waar we voor staan gezien het politieke speelveld – een constructief geluid willen uitdragen vanuit de ontwikkelingssamenwerkingssector. We hebben geprobeerd om inzicht te geven in het belangrijke werk dat lid-organisaties doen in samenwerking met hun partners. Gebruikmakend van eigen 'taal en toon' – en juist in tijden van polarisatie en framing – het belang van medemenselijkheid, internationale solidariteit en dialoog over het voetlicht te brengen. Vanuit de overtuiging dat verandering alleen mogelijk is door te luisteren, te weten wat bij de ander leeft, en te voorkomen dat informatie alleen afkomstig is vanuit eigen gelederen. We hebben onder andere een bijdrage geleverd aan een panel tijdens een debat georganiseerd door Vice Versa in De Rode Hoed over 'De Nederlandse Ontwikkelingssamenwerking op een Kruispunt'. Ook waren we te gast in [podcasts](#) en schreven – soms op verzoek – [artikelen](#) waarin werd gepleit voor internationale solidariteit en draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking.

Daarnaast werkten we opnieuw met lid-organisaties samen om via 't Verschil, een samenwerking tussen Prisma en het ND, de inhoud van het werk onder de aandacht te brengen van de lezer. Er verschenen drie prachtige [edities](#) waarin in totaal 12 leden meededen. Ook verschenen er tenminste ieder kwartaal een lobbynieuwsbrief waarin werd gecommuniceerd over werk gerelateerde activiteiten en ontwikkelingen.

2.5 Leren, ondersteunen en samenwerken

Afstemming, leren en samenwerking zijn essentieel als het gaat over een goed functionerende vereniging. Het was ook in 2024 onze ambitie om momenten te creëren waarin het effect van samenwerking groter is dan elk van de samenwerkende partijen afzonderlijk zouden kunnen bereiken. Prisma heeft zich ingezet ten behoeve van het versterken van haar lobby én het in beeld brengen van het werk van lid-organisaties. In nagenoeg alle Prisma-uitingen zoals artikelen en *position papers* werden casussen gebruikt van leden ter onderbouwing van de (lobby)boodschap of werd de samenwerking gezocht met een of meerdere lid-organisaties.

Driewekelijks spreken de lobbyisten elkaar in een zogenoemde ‘Prisma-lobby-call’. Een aantal van de Prisma-lobbyisten hebben in 2024 structureel bijgedragen aan de (geplande) werkzaamheden van Prisma. Dit stelde ons in staat om extra werkzaamheden te kunnen oppakken. Te denken valt aan het gezamenlijk opstellen van lobbybrieven, bijvoorbeeld in aanloop naar het debat over de toekomst van samenwerking met maatschappelijke organisaties, of het in gezamenlijkheid voeren van lobbygesprekken met politieke partijen.

De beschikbare lobbycapaciteit hebben we naast het werken aan de specifieke lobbyfocus van Prisma ook ingezet ten behoeve van ondersteuning van individuele leden. Dit betrof veelal strategische advisering en de uitwerking van organisatie-specifieke lobby strategieën, maar ook de organisatie van leer- en inspiratiesessies voor onder andere lobbyisten, coördinatoren van de strategische partnerschappen en medewerkers communicatie en fondsenwerving.

We kijken terug op leerzame bijeenkomsten met sprekers als Stieneke van der Graaff, Jan Schinkelshoek, Henk Jan Kamsteeg, Kiza Magendane en Geert van Dartel. Het is mooi om te zien dat de bijeenkomsten goed worden gewaardeerd en mensen de tijd en ruimte nemen om in Prismaverband uit te zoomen en te reflecteren op het werk / thematiek.

Ook ging er in 2024 een nieuwe lobbysamenwerking van start met IJM – waarin sprake is van wederzijdse versterking.

“De samenwerking met Prisma ervaar ik als heel positief en inspirerend. Contact met andere organisaties is snel gelegd, wat zorgt voor regelmatige en waardevolle uitwisseling van kennis en ervaring. Door als IJM onderdeel te zijn van Prisma voelt lobbyen niet als een ‘eenzame taak’, maar als een gezamenlijke inspanning waarin we als christelijke organisaties, door gedeelde waarden, samen sterk staan.” Jasmijn Kuisch

Daarnaast werkten we samen met trainees vanuit Berenschot die een actualisatie hebben uitgevoerd van de benchmark.

Prisma heeft in het achterliggende jaar geparticipeerd in verschillende (lobby)netwerken zoals Partos en Wo=Men. Ook hebben we nauw samengewerkt met GoedeDoelenNederland rondom onder andere de giftenaftrek.

2.6 Van terugblikken naar vooruitkijken

De oogst is afhankelijk van een variëteit aan factoren. Te denken valt aan temperatuur, vochtvoorziening en lichtintensiteit. Terugkijkend op de ‘Prisma-lobby-oogst’ van 2024 kunnen we concluderen dat de externe omstandigheden om ons werk te doen uitdagend waren. Het belang van solidariteit en internationale lotsverbondenheid schoot moeilijk wortel en het gure klimaat voor ontwikkelingssamenwerking en dit klimaat resulteerde uiteindelijk ook in forse bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerker en de samenwerking met maatschappelijke organisaties. Echter, onder deze omstandigheden heeft Prisma, samen met haar lid-organisaties, via een tal van activiteiten (zoals in dit hoofdstuk geschreven) geprobeerd om de stem te blijven vertolken van mensen die niet als vanzelfsprekend worden gehoord en ook in verbinding te blijven met stakeholders die anders staan tegenover ontwikkelingssamenwerking.

In de richting van de toekomst is het zaak om het eigenlijke doel van ontwikkelingssamenwerking, namelijk het ondersteunen van mensen die lijden onder de gevolgen van onder andere armoede, oorlog en ongelijkheid, te blijven benadrukken in tijden waarin de focus voornamelijk zal komen te liggen op het primair dienen van de Nederlandse (handels)belangen. Dit vraagt om een strategische lobbystrategie, maar ook om gezamenlijk te bezinnen op de vraag hoe als organisaties te opereren in

een context waarin de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking, zowel nationaal als internationaal, krimpender zijn. Belangrijk is in ieder geval om meer de samenwerking te zoeken met invloedrijke spelers op het terrein van internationale samenwerking.

Kijkend naar het specifieke lobbythema van Prisma is het hoogtepunt dat het waardevolle onderzoek van The Broker naar het belang van samenwerking met faith-based-organisaties een vervolg krijgt in wetenschappelijk onderzoek door Radboud Universiteit naar de rol van identiteit in het aangaan van gelijkwaardige partnerschappen. Het onderzoek heeft als doel om het begrip te vergroten over de wijze waarop een gemeenschappelijke (christelijke) identiteit van invloed is op de wijze van samenwerking en op processen van groeiend lokaal eigenaarschap. De uitkomsten van dit onderzoek zullen ook belangrijke input zijn om het Prisma-lobbythema volgend jaar bij te schaven, zodat we nog meer onderscheidend kunnen zijn ten opzichte van organisaties die zich ook inzetten voor het belang van samenwerken met religieuze actoren. Winst is het in ieder geval dat er meer strategisch wordt uitgewisseld tussen de speciaal gezant vrijheid van religie en levensovertuiging en de Directie Sociale Ontwikkeling van Buitenlandse Zaken. Prisma is betrokken bij deze uitwisseling, die ook in 2025 gecontinueerd zal worden. Daarnaast zullen de verwachte uitkomsten van bijvoorbeeld de IOB-evaluatie inzake het mensenrechtenbeleid ook inzicht geven in hoe het thema religie en het belang van religieuze geletterdheid in het buitenlandbeleid in de achterliggende jaren heeft geresoneerd. Op basis hiervan kunnen we onze lobbyactiviteiten tegen het licht houden en verder aanscherpen.

Reflecterend op het achterliggende jaar is het mooi om te kunnen constateren dat het lobbyteam kon worden uitgebreid door een nieuwe samenwerking met lid-organisatie IJM. Ook binnen het bredere netwerk van Prisma-lobbyisten werd er constructief samengewerkt met lid-organisaties om het belang van internationale samenwerking over het voetlicht te brengen. We trokken gezamenlijk op gedurende het formatieproces en ook wisten we elkaar goed te vinden voor de duiding van en het reageren op politieke ontwikkelingen en de vertaling daarvan in gecoördineerde acties. De samenwerking op het giftenaftrek dossier is hier een mooi voorbeeld van, maar ook de samenwerking ten aanzien van het informeren van Kamerleden vanuit inhoud. In de richting van het nieuwe jaar blijft de strategische samenwerking binnen het team van Prisma-lobbyisten onverminderd belangrijk. We hebben een groot netwerk, zowel binnen als buiten christelijk Nederland, die we nog beter aan ons kunnen en moeten binden. Ook vanuit lobbyperspectief is het zaak dat we nog strategischer en sneller gelegenheidscoalities kunnen vormen, die het belang van ontwikkelingssamenwerking kunnen onderstrepen en /of bijvallen.

We begonnen dit hoofdstuk met het citaat uit Hosea *'Wie wind zaait, zal storm oogsten'*. Een spreekwoord in het verlengde van het citaat van Hosea is *'Wat je zaait, zul je oogsten'*. Laten we vanuit Prisma ook in het komende jaar geloof, hoop en liefde zaaien. Dat is tot opbouw van samenlevingen, zowel nationaal als internationaal, en tot opbouw van mensen hier en ver weg.

3 CPOE - Christelijk Platform Oost-Europa

‘Moving forward together in faith’ was de slogan van de conferentie die we in juni in Roemenië organiseerden. Het samen zijn met 100 mensen uit zeven verschillende landen was bijzonder en heeft aan onderlinge relaties bijgedragen. In dankbaarheid kijken we terug op deze conferentie waar we in verbondenheid met Hem konden reflecteren op onze inzet.

In 2024 mochten we opnieuw bijdragen aan het versterken van organisaties in Nederland en Oost-Europa die vanuit hun christelijke identiteit een verschil willen maken voor mensen die in kwetsbare situaties leven.

3.1 Vitaal platform zijn voor ontmoeting, uitwisseling en inspiratie

Deze doelstelling vullen we vooral in door onderlinge ontmoetingen te faciliteren en zorgen we voor een agenda met relevante thema's. We streven ernaar ‘voor elk wat wils’ te bieden wat gezien het verschil in type deelnemers soms even zoeken was. Met het symposium waar ook Sara Kinsbergen aan meewerkte, hebben we verschillende aspecten van samenwerking tussen Oost en West kunnen belichten. Hiermee was er een stukje erkenning voor kleinschalige initiatieven, maar was er ook ruimte voor spiegelen en mocht het ook schuren.

Verder was de conferentie in Roemenië het vlaggenschip van het platform vorig jaar. De ontmoeting tussen West en Oost, de ervaren eenheid en de inhoudelijke bijdragen vanuit vooral Oost-Europa hebben ons goed gedaan. Relevante thema's zijn verkend, nieuwe connecties zijn gelegd en een richting voor verdere samenwerking is hier zeker ingeslagen.

Een verder verslag van de invulling van deze doelstelling is hier te lezen:

- Een korte weergave van hoe de driedaagse conferentie werd ingevuld is als volgt: plenaire lezingen over ‘*social protection system in Romania* – mogelijkheden en uitdagingen’ en ‘werken met kwetsbare kinderen en gezinnen – preventie en interventie strategieën’. Workshops over thema's als: mentale gezondheid, inclusie van Roma, *income generating activities*, mensenhandel, etc. De conferentie werd met het mooie cijfer van 8,8 gewaardeerd. Op de vraag welke lessen deelnemers mee naar huis namen, kwam onder meer het volgende: ‘we hebben een lerende houding nodig, samen hebben we meer impact, ik neem nieuwe motivatie mee naar huis, etc.’ Verder werd meerdere keren de wens geuit deze conferentie snel te herhalen.
- Het symposium kreeg de titel ‘de kracht van kleinschalige initiatieven, erkenning en samenwerking tussen west en oost’. Met de opkomst van 80 mensen waren we tevreden. Vanuit deelnemers waren er waardevolle bijdragen zoals filmpjes en online aanwezigheid uit Oost-Europa rond samenwerking en werden ervaringen tijdens het symposium gedeeld. Vanuit de internationale tak van de Vereniging Nederlandse Gemeenten werd het belang van werken met lokaal bestuur toegelicht. Sara Kinsbergen (Radboud Universiteit) deelde over de (veranderende) rol van burgers in duurzame ontwikkeling. Rond haar bijdrage vond goede interactie met het publiek plaats. Vanuit vorige symposia was dat een aandachtspunt voor ons.
- De voorbereiding van de inrichting van de helpdesk is in 2024 goed van start gegaan. Drie deelnemers waren bereid als klankbord mee te kijken en suggesties aan te leveren. De technische inrichting van de helpdesk is gekoppeld aan de nieuwe website en de eerste contouren waren in 2024 te zien. Het tijdspad voor de inrichting is gemaakt en de eerste twee fases (meest gestelde vragen en toegang tot passende templates) worden naar verwachting begin 2025 opgeleverd.

3.2 Versterken van organisaties in Nederland en Oost-Europa door samen leren, delen, bieden en faciliteren van expertise en kennis

- Onder deze doelstelling hadden we verschillende ambities geformuleerd. Het laten uitvoeren van het onderzoek in projecten voor kindontwikkeling was een belangrijke ambitie die we hebben uitgevoerd. In het algemeen hebben de programma's van de drie organisaties bijgedragen aan de leerprestaties van kinderen en voelden kinderen zich veiliger, blijer en zekerder omdat ze onderdeel zijn van een gemeenschap die hen ondersteunt. In 2025 gaan we vanuit het definitieve rapport aan de slag met de aanbevelingen. Het was voor het CPOE een goede ervaring om met de gezamenlijke opdracht vanuit drie organisaties (Kom over en help, Hulp Oost-Europa en Dorcas) bezig te zijn.
- Tijdens de conferentie in Roemenië werden de resultaten gedeeld van het onderzoek dat Leen Stok gedaan heeft onder deelnemers en partners uit drie landen. Hieruit kwam naar voren dat er een sterke basis is voor de (verdere) samenwerking tussen partners en deelnemers. Ook weerspiegelde zowel de conferentie als het onderzoek het ervaren van eenheid en bereidheid tot uitwisseling, leren en samenwerken. De uitkomsten waren voor ons echter niet stevig genoeg om een richting voor ons platform voor Oost-Europa te bepalen. Later in 2024 is daarom het onderzoek verder verdiept en wordt het verslag en advies begin 2025 verwacht.
- Vanwege andere prioriteiten heeft er geen basistraining plaatsgevonden in 2024.
- Tijdens de conferentie is door trainers en participanten de training in Local Resource Mobilisation goed gepositioneerd. Op verschillende manieren werden goede ervaringen gedeeld en blijft dit een belangrijke activiteit voor ons. Er is interesse vanuit een aanvullend taalgebied (Hongaars). In 2025 zal een review van LRM worden gedaan en zal de haalbaarheid van de gevraagde uitbreiding worden geagendeerd.
- Het aandachtspunt om de themagroepen zelfstandiger te laten functioneren is in grote mate gelukt. Elke groep heeft op eigen wijze bijgedragen aan bezinning (rol van de kerk), onderzoek (kindontwikkeling), uitwisseling (RomaNetwerkGroep) en oriëntatie op veerkracht en mentale gezondheid (Oekraïne).
- Een dienst voor deelnemers en andere geïnteresseerden was het inrichten en inzien van de interactieve kaart van Oekraïne. De afronding hiervan wordt verwacht in 2025. De positionering en het gebruik ervan zal in 2025 aandacht moeten krijgen.

3.3 (Betere) presentie naar buiten toe

Het was de bedoeling om een communicatiestrategie te ontwikkelen, deelnemers content aan te reiken en een training aan te bieden op communicatie waarin waardigheid centraal staat. Hiervoor was betrokkenheid van deelnemers en inzet van vrijwilliger(s) vitaal. We hebben hier helaas geen invulling aan gegeven. Zo is het niet gelukt om een vrijwilliger te werven voor inzet op communicatie en binnen de huidige bezetting was er ook onvoldoende capaciteit.

Een andere gelegenheid om het werk van deelnemers voor het voetlicht te brengen, was een gezamenlijke brief naar de formateur met een appel om voortdurende steun aan Oekraïne. Samen met Dorcas werd deze lobby geïnitieerd, was er aandacht vanuit de media en was het een aanleiding om in gesprek te gaan met leden van de Tweede Kamer.

In 2024 vond ook een eerste gesprek met Groot Nieuws Radio plaats om te verkennen of het onder de vlag van ons platform mogelijk is een partnerschap aan te gaan. Een gezamenlijke campagne kan kleinere organisaties de mogelijkheid geven van dit medium gebruik te maken. In 2025 zal dit plan verder worden uitgewerkt.

Deelnemers conferentie Cluj, Roemenië.

3.4 Katalysator zijn voor specifieke, gezamenlijke projecten

Deze doelstelling was voor 2024 niet verder gedefinieerd. Als de stuurgroep voor 2025 een aanleiding ziet, dan zal hiervoor een plan worden gemaakt.

3.5 Overig

Bemensing: naast de coördinator was er enige tijd betrokkenheid van een medewerker van Kom over en help. Dit was beperkt omdat de volledige inzet bij Kom over en help nodig was.

Stand van zaken deelnemers: St. Zalomi en Deputaatschap Bijbelverspreiding zijn deelnemer geworden. St. Our Daily Bread heeft deelname beëindigd. Deputaten CGK en st. HRIF hebben aangegeven dat 2024 het laatste jaar van deelname is. De eerste vanwege andere prioriteiten en de tweede vanwege beëindiging van de stichting. Ook deelname van St. Foundation Sharing Knowledge Netherlands-Ukraine is beëindigd. Vanwege behaalde doelstellingen in Oekraïne heeft deze stichting geconstateerd dat er geen aanleiding is het werk voort te zetten.

4 Vereniging

4.1 De Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering (ALV) is het hoogste orgaan binnen Prisma. De vergaderingen kennen een hoge presentie. Mercy Ships Holland werd, na een kennismakingsperiode, volledig lid van Prisma. ADRA werd welkom geheten voor een kennismakingslidmaatschap. De vereniging leeft en vertoont al jaren een gestage groei.

De ALV heeft, na een zorgvuldig proces van bezinning over de identiteit van de vereniging, de statuten aangepast. De woorden reformatorisch/evangelisch zijn vervangen door christelijk, zodat het doel van de vereniging nu als volgt is geformuleerd: 'De vereniging heeft als doel overleg en samenwerking tussen kerken en christelijke organisaties, actief op het gebied van internationaal dienstbetoon en ontwikkelingssamenwerking.' De statutenwijziging is goedgekeurd op een ALV waar alle stemgerechtigde leden aanwezig waren en vóór stemden. Ook enkele andere wijzigingen in de statuten zijn goedgekeurd evenals het geactualiseerde Huishoudelijk Reglement.

In het bestuur was een belangrijke mutatie. Rina Molenaar heeft acht jaar lang haar bijdrage geleverd om op een goede wijze leiding te geven vanuit het bestuur aan de Vereniging. Wij zijn haar daarvoor veel dank verschuldigd en hebben dat ook in de ALV met elkaar gedeeld. Agnes Kroese van Dorcas werd gekozen als haar opvolger. De eerste termijn van de externe bestuursvoorzitter Dion van Steensel verstreek en de ALV herbenoemde hem met grote dank voor zijn bereidheid om een volgende periode de vereniging te dienen.

De directeur van Prisma heeft de wens te kennen gegeven aan het bestuur om meer tijd te krijgen voor zijn persoonlijke agenda en daarmee afscheid te willen nemen van Prisma, hoewel hij veel plezier heeft in zijn werk. Het bestuur heeft dat ter hand genomen en een conceptprofiel en -procedure aan de ALV voorgelegd. Na een open gesprek over wat de vereniging in de toekomst nodig heeft, werd het profiel met enkele aanpassingen vastgesteld.

4.2 Vergelijkend onderzoek

Berenschot heeft in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen contact opgenomen met Prisma om het vergelijkend onderzoek verder te professionaliseren. Een jonge, enthousiaste groep medewerkers heeft dat ter hand genomen en hun bevindingen in het teamoverleg van december gepresenteerd. In 2025 wordt dit verder in de vereniging gepresenteerd.

4.3 Geschiedenis van Prisma

Menno van Hulst heeft in 2024 verder gewerkt aan de geschiedschrijving van Prisma, voor zover zijn gezondheid dit toeliet. Het resultaat wordt gepresenteerd in 2025, het jubileumjaar waarin Prisma haar 25-jarig bestaan viert.

4.4 Bestuur

Het bestuur bestond in 2024 uit de volgende bestuursleden:

Dhr. D. van Steensel	Voorzitter	Onafhankelijk voorzitter
Mw. R.F. Molenaar	Vicevoorzitter	Directeur-bestuurder Woord en Daad
Dhr. H.C. Couprie	Secretaris	Directeur-bestuurder Leprazending

Dhr. C.T. Lukkien

Penningmeester

Directeur-bestuurder ZOA

Dhr. G.J. Heldoorn

Algemeen bestuurslid

Directeur Kom over en help

4.5 Leden Prisma

MercyShips Nederland is van aspirant-lid volwaardig lid geworden. ADRA Nederland (Adventist Development Relief Agency) is aspirant-lid geworden.

Per 31 december 2024 heeft Prisma 19 leden, twee participanten en één aspirant-lid.

Participanten

Aspirant

4.6 Prisma Klachtencommissie

De klachtencommissie heeft de volgende samenstelling:

Dr. ir. H. Paul MPA

Voorzitter

M. van Ginkel RA

Financieel expert

Mr. drs. L.H.M. Amende

Juridisch expert

Drs. H. Haggoort

Plaatsvervangend voorzitter

Mr. Drs. P. van den Bosch

Plaatsvervangend lid juridisch/HRM

Vacature

Er zijn in 2024 geen klachten ontvangen. De algemeen directeur faciliteert deze onafhankelijke commissie.

4.7 EO Metterdaad

EO Metterdaad is voor veel lidorganisaties een belangrijke partner voor hun zichtbaarheid in de Nederlandse samenleving en als financier van projecten. Prisma heeft een overeenkomst kosten gemene deler getekend waaronder Gert Bekebrede voor 80% van zijn tijd werkt onder verantwoordelijkheid van EO Metterdaad. Hij is primair verantwoordelijk voor het beoordelen van voorstellen en rapportages. In dit kader bezocht hij negen projecten in Oost-Europa om de context en de partnerorganisaties beter te leren kennen. Zijn bevindingen zijn gedeeld met de betrokkenen.

EO Metterdaad maakt deel uit van het Christelijk Noodhulp Cluster (CNC), samen met Dorcas, MAF, Red een Kind, Tearfund, Woord en Daad en ZOA. Dit cluster stelt organisaties in staat om bij calamiteiten snel te handelen en via diverse mediakanalen, waaronder televisie, aandacht te genereren. De leden bieden EO Metterdaad de mogelijkheid om geworven fondsen via staande relaties te besteden.

Van alle uitgaven van EO Metterdaad ging in 2024 € 2.1 miljoen via Prisma-leden. Dit bedrag lag lager dan in voorgaande jaren, omdat er geen grote gezamenlijke noodhulpactie was vanuit het Christelijk Noodhulp Cluster.

De directeur van Prisma is geïnterviewd door een externe consultant omtrent het partnerbeleid van EO-Metterdaad, onder andere over de AKV-regels die EO Metterdaad toepast.

4.8 Mensen en Middelen

Hieronder volgt een overzicht van de personele inzet binnen Prisma in 2024 uitgedrukt in FTE:

Functie	Prisma	Door derden doorbelast	Aan derden doorbelast
Algemeen directeur	0,57	-	-
Directiesecretaresse/officemanager	0,20	-	-
Medewerker speciale projecten	Vrijwilliger	-	-
Controller/systeembeheerder	0,18	-	-
Project specialist EO Metterdaad	-	-	0,72
Plv-directeur/Coördinator beleid beïnvloeding	0,79	-	-
Coördinator CPOE	0,66	0,16	-
	2,40	0,16	0,72
Totaal Prisma 2024	3,28		

4.9 Toelichting bij de stafinzet

Gert Bekebrede nam gedurende de zomermaanden 20% onbetaald verlof op. Arendje Menkveld trad als coördinator CPOE bij Prisma in dienst voor 70%. Daarnaast heeft zij een kleine aanstelling bij Dorcas. Met IJM is de afspraak gemaakt dat Jasmijn Kuisch één dag per week bij Prisma werkt en Charlotte Aries IJM ondersteunt.

Charlotte Aries en Haaije Feenstra voerden op verzoek van Red een Kind en Dorcas een onderzoek uit naar verdere samenwerking. Prisma begeleidde op verzoek van Wycliffe en Red een Kind

individuele medewerkers. Dit soort trajecten wordt op uurbasis gedeclareerd bij de lidorganisatie, waarbij het eerste dagdeel als onderdeel van de contributie wordt gezien. Deze inkomsten worden verantwoord bij overige baten.

Daarnaast is Prisma op verzoek van diverse leden betrokken geweest als externe evaluator van de RvT, bezinningsdagen of verdiepingsbijeenkomsten (bijv. moreel beraad).

5 Jaarrekening 2024

5.1 Algemene toelichting op de jaarrekening

Algemene grondslagen

De jaarrekening is zoveel mogelijk opgesteld volgens Richtlijn 640 voor 'Organisaties-zonder-winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Alle bedragen zijn opgenomen in euro.

Grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met afschrijvingen gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs: waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Reserves en fondsen

Reserves zijn gelden die vrij besteed kunnen worden door de vereniging. Door het bestuur en de leden kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende subsidies en andere fondsen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemene grondslagen

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Lasten

De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten en voor zover ze verschuldigd zijn aan medewerkers respectievelijk de belastingautoriteit. De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Pensioenregeling

Prisma is vrijwillig aangesloten bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn PFZW. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Prisma heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen.

5.2 Balans

	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Hard- en software	523	1.355
Vlottende activa		
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>		
Overige vorderingen	79.999	15.630
Liquide middelen	509.063	524.660
Totale activa	589.585	541.645
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
<i>Reserves</i>		
Continuïteitsreserve	386.000	368.000
Algemene reserve	80.012	93.320
	466.012	461.320
<i>Fondsen</i>		
Bestemmingsfondsen	41.533	37.634
Kortlopende schulden		
Pensioenpremie	8.808	2.581
Overige kortlopende schulden	73.232	40.109
	82.040	42.690
Totale passiva	589.585	541.645

5.3 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Baten			
Contributie	264.890	270.600	245.700
Subsidie	96.500	34.000	20.000
Doorbelaste salariskosten	85.885	100.400	99.643
Overige baten	129.979	95.000	74.148
Totaal baten	577.254	500.000	439.491
Lasten			
Bezinning / Training	54.019	25.500	30.219
Positioneringskosten	53.430	73.000	39.827
Lonen en salarissen	351.890	371.700	318.656
Overige personeelskosten	12.096	20.500	22.598
Huisvestingskosten	6.456	8.300	7.719
Kantoorkosten	5.199	5.000	4.945
Externe advisering / onderzoek	78.684	-	-
Bestuurskosten en AV	3.887	4.000	2.248
Overige uitvoeringskosten	3.002	7.000	6.802
Totaal lasten	568.663	515.000	433.014
Resultaat boekjaar	8.591	(15.000)	6.477
Resultaatbestemming			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Mutatie bestemmingsfondsen			
Bestemmingsfonds CPOE	3.900	-	3.568
Mutatie reserves			
Dotatie aan (onttrekking uit) Continuïteitsreserve	18.000	(18.000)	(43.000)
Dotatie aan (onttrekking uit) Algemene reserve	(18.000)	18.000	43.000
Resultaat ten bate (laste) van alg. reserve Prisma	4.692	(15.000)	2.909
Totaal resultaatbestemming	8.591	(15.000)	6.477

Voor de reguliere activiteiten van Prisma is dit dus een winst van € 4.692 over 2024.

5.4 Toelichting op de balans

Mutatieoverzicht vast activa

	Hard- en	Inventaris	totaal
Stand per 1 januari 2024			
Aanschafwaarden	4.046	1.731	5.777
Cumulatieve afschrijvingen	(2.690)	(1.731)	(4.421)
Boekwaarde	1.356	-	1.356
Aanschafwaarden			
Investerings	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-
	-	-	-
Mutaties			
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	(832)	-	(832)
	(832)	-	(832)
Saldo mutaties	(832)	-	(832)
Stand per 31 december 2024			
Aanschafwaarden	4.046	1.731	5.777
Cumulatieve afschrijvingen	(3.522)	(1.731)	(5.253)
Boekwaarde	523	-	523
Afschrijvingspercentages:	33%	33%	

Overige vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
Nog te ontvangen rente	1.461	7.150
Overige vorderingen	78.538	8.480
Saldo per 31 december	79.999	15.630

Prisma heeft de volledige verplichting en de toezeggingen van de leden aan het onderzoek van de Radboud Universiteit in 2024 genomen. De toezeggingen worden in twee termijnen betaald, 2024 en 2025. Daarnaast wordt een deel van de loonkosten die bij Dorcas en EO Metterdaad in rekening zijn gebracht, in 2025 voldaan.

Liquide middelen

De vereniging Prisma belegt de banktegoeden niet in aandelen of obligaties. Prisma heeft in 2024 meerdere deposito's afgesloten met een variabele looptijd.

	31-12-2024	31-12-2023
ABN AMRO Bank		
- BestuurRekening	192	4.079
- Charitas Spaarrekening	28.766	120.476
- VermogensSpaarrekening	-	-
- Deposito Rekening	480.000	400.000
Kas	105	105
Saldo per 31 december	509.063	524.660

Continuïteitsreserve

Prisma heeft de hoogte van de continuïteitsreserve vastgesteld op 75% van de begrote lasten van het betreffende jaar. Voor 2024 betekent dit afgerond € 386.000. Daarom is € 18.000 gedoteerd aan de continuïteitsreserve vanuit de algemene reserve.

	31-12-2024	31-12-2023
Saldo per 1 januari	368.000	325.000
(Dotatie aan) onttrekking uit algemene reserve	18.000	43.000
Verlaging continuïteitsreserve 75% begrote kosten	-	-
Saldo per 31 december	386.000	368.000

Algemene reserve

Het bestuur streeft ernaar de baten en lasten in evenwicht te houden, waarbij jaarlijkse fluctuaties acceptabel zijn. Het positieve resultaat over 2024 na mutatie bestemmingsfondsen is € 4.692. Door de dotatie aan de continuïteitsreserve is de algemene reserve afgenomen.

	31-12-2024	31-12-2023
Saldo per 1 januari	93.320	133.411
(Dotatie aan) onttrekking uit continuïteitsreserve	(18.000)	(43.000)
Mutatie volgens Resultaatbestemming	4.692	2.909
Saldo per 31 december	80.012	93.320

Bestemmingsfondsen

Het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE) heeft een eigen stuurgroep met een eigen budget die verder onder verantwoordelijkheid van Prisma opereert. Het saldo van inkomsten en uitgaven blijft beschikbaar voor het CPOE en wordt om die reden opgenomen als bestemmingsfonds.

	31-12-2023	Inkomsten	Uitgaven	31-12-2024
CPOE	37.634	118.654	(114.754)	41.533

Loonheffing en pensioenpremie

	31-12-2024	31-12-2023
Loonheffing	-	-
Pensioenpremie	8.808	2.581
Saldo per 31 december	8.808	2.581

De loonheffing wordt zoveel mogelijk in het jaar van de heffing betaald.

Overige kortlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
Reservering vakantietoeslag	12.378	8.939
Reservering vakantiedagen	17.878	10.969
Vooruit ontvangen gelden	10.000	9.900
Overige kortlopende schulden	32.976	10.301
Saldo per 31 december	73.232	40.109

Het beleid is om overuren/vakantiedagen zoveel mogelijk te compenseren respectievelijk op te nemen. Het verschil is te verklaren uit circa 88 uur extra werk door de fusiebesprekingen en verhoging van het salaris op de uitstaande uren.

Evenals voorgaande jaren worden de bijdragen voor de intervisiegroepen verdeeld over het boekjaar waarin de uitgaven voor de betreffende groep worden gedaan, dus deels in 2025.

De kortlopende schulden zijn toegenomen als gevolg van de toezegging aan het onderzoek van de Radboud Universiteit.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Prisma heeft een huurovereenkomst met het Dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) in Utrecht. Prisma is per 01-02-2024 verhuisd naar een ruimte op de tweede verdieping met een jaarhuur van € 8.105 geïndexeerd conform CPI. De huidige periode loopt tot 01-02-2028, waarna een stilzwijgende verlenging volgt van telkens twee jaar.

Met de Enablement Foundation is met toestemming van de verhuurder een onderverhuur-overeenkomst gesloten voor het gebruik van de ruimte op woensdagen tegen een evenredige kostenvergoeding.

5.5 Toelichting op de Staat van baten en lasten

Prisma maakt een uitsplitsing van de kosten per kostendrager. Salariskosten en direct toerekenbare kosten worden direct op de kostendrager weg geboekt. De verdeling van algemeen toerekenbare kosten is op basis van de bruto salariskosten van de medewerkers die fulltime of parttime voor de betreffende activiteit werkzaam zijn.

Budgetlijn		Afwijking t.o.v. de begroting
Kostendrager	Toelichting	
Contributies		98%
Prisma	De leden betalen contributie volgens een verdeelsleutel gebaseerd op de gemiddelde omzet van twee jaren plus een vaste voet die gelijk is voor alle leden.	
CPOE	De contributie blijkt voor een aantal deelnemers een flinke kostenpost te zijn. Zo heeft een deelnemer haar bijdrage in termijnen betaald.	
Subsidies		284%
Prisma	Bijdrages aan door externen uitgevoerde onderzoeken – in dit geval de Radboud Universiteit – worden ingeboekt als subsidiebijdrages. Dit was in de begroting opgenomen onder overige bijdrage.	
CPOE	Een aantal leden dragen vrijwillig extra bij aan het platform CPOE. Het deel van de bijdrage boven de berekening op basis van de omzet is aangemerkt als subsidie. Zo ook de bijdrage aan het onderzoek kindontwikkeling.	
Doorbelaste kosten personeel		86%
EO	De bijdrages die we ontvangen voor personeel dat werkzaamheden verricht voor andere organisaties en daarmee niet direct bijdraagt aan de realisatie van de Prismadoelstellingen zijn afgesplitst van de overige baten.	
	Baten worden genomen in het jaar dat de kosten gemaakt zijn. Het betreft salariskosten en kosten die direct betrekking hebben op de betreffende werknemer.	
	Prisma heeft een overeenkomst kosten Gemene Rekening voor de werkzaamheden die voor EO-Metterdaad (0,8 fte) en CPOE voor de eerste twee maanden van 2024 (0.55 fte). De projectspecialist EO Metterdaad heeft in de zes zomermaanden 20% onbetaald verlof opgenomen.	
Overige baten		137%
Prisma	Deelnemers van 17 organisaties die participeerden in de intervisiegroepen betalen een bijdrage van € 600. Dertien leden hebben elk een bijdrage van € 3.500 betaald voor de bijlage in het Nederlands Dagblad waar hun werk voor het voetlicht kwam. Dit was hoger dan begroot. Voor de begeleiding van personen en organisaties door Haaije en Charlotte is een vergoeding ontvangen.	
CPOE	De deelnemersbijdrage voor de conferentie in Cluj verklaart voor een belangrijk deel de hogere inkomsten.	

Bezinning / training

212%

Prisma	Prisma organiseert regelmatig bijeenkomsten rond een bepaald thema voor directeuren, Raden van Toezicht van de lidorganisaties of stafmedewerkers. Het betreft de kosten van de intervisiegroepen met directeuren en stafmedewerkers van de aangesloten lidorganisaties en de bijeenkomst met de Raden van Toezicht. Daarnaast zijn een aantal extra bijeenkomsten belegd.
CPOE	Naast het najaarssymposium werd een conferentie in Cluj, Roemenië georganiseerd dat grotendeels kostendekkend was doordat de Nederlandse organisaties de kosten voor deelname subsidieerden.

Positionering

73%

Prisma	Het betreft het abonnement op de politieke monitor, de drie ND-bijlages waar een aantal externe dienstverleners voor zijn ingeschakeld, de website en een bijdrage aan de dag van de wereldburger (deels vanuit bijdrage van Dorcas, ZOA en Red een Kind). Kosten voor het Radboud onderzoek waren hier begroot, maar worden gepresenteerd onder Extern advies / onderzoek.
CPOE	Het nieuw ontwerp van de CPOE-website met de sociale kaart is nagenoeg afgerond.

Lonen en salarissen

95%

Algemeen	Salariskosten worden toegerekend aan kostenplaatsen op basis van de bestede uren of vastgelegd percentage in de overeenkomst kosten gemene rekening. Deze kosten zijn inclusief de aan Prisma doorbelaste salariskosten voor de CPOE-coördinator.
Prisma	Prisma heeft van het UWV een zwangerschapsuitkering ontvangen. <i>Directiebezoldiging</i> Algemeen directeur is de heer H. Feenstra. De arbeidsovereenkomst is aangegaan per 1 januari 2018. De directeur heeft een dienstverband van 0,57 fte. Het brutosalaris is gebaseerd op schaal 14-10 van het BBRA. De in de arbeidsovereenkomst afgesproken onkostenvergoeding van € 3.600 is omgezet in een bruto vergoeding van € 3.752 en een netto algemene vergoeding van € 1.380 vallend onder de werkkostenregeling. Daarnaast vindt er een vergoeding plaats van kosten op declaratiebasis waarbij voor woon-werkverkeer een maximum geldt van € 13,80 per dag. De penningmeester heeft de declaraties van de directeur geaccordeerd.

Overige personeelskosten

59%

Algemeen	Kosten voor reizen en thuiswerken worden vergoed op declaratiebasis. Verder vallen hier de opleidingskosten, ziektekostenverzekering ed. onder. Het opleidingsbudget is niet aangesproken.
CPOE	In de begroting was rekening gehouden met de inzet van vrijwilligers met bijbehorende vergoeding.

Huisvestingskosten

78%

Algemeen	Minder gebruik gemaakt van de vergaderruimtes van het dienstencentrum.
----------	--

Budgetlijn		Afwijking t.o.v. de begroting
Kostendrager	Toelichting	
Kantoorkosten		104%
Algemeen	Geen bijzonderheden	
Externe advisering / onderzoek		niet begroot
Prisma	In de begroting viel het onderzoek van de Radboud Universiteit onder positionering. Omdat dit extern wordt uitgevoerd en een grotere reikwijdte heeft dan de Prisma-achterban, is ervoor gekozen om het onder deze rubriek te plaatsen. Prisma heeft namens de participerende organisaties een contract getekend voor € 66.500, waarvan € 31.500 in 2025 zal worden betaald.	
CPOE	Het onderzoek naar kindontwikkeling is een gezamenlijk belang met Dorcas, Hulp Oost Europa en Kom over en Help die dit onderzoek ook financieren. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden.	
Bestuurskosten en ALV		97%
Prima	Geen bijzonderheden.	
Overige uitvoeringskosten		43%
Prisma	Lagere kosten voor reizen en andere onvoorziene uitgaven.	

5.6 Resultaatbestemming

Het resultaat is € 8.591. Middels de mutatie op de bestemmingsreserves wordt € 3.900 toegevoegd aan het bestemmingsfonds van het CPOE. Hierdoor wordt er € 4.692 toegevoegd aan de algemene reserve van Prisma. De dotatie van de algemene reserve aan de continuïteitsreserve aan is conform de begroting.

5.7 Ondertekening

De jaarrekening is vastgesteld en goedgekeurd in de bestuursvergadering van 21 maart 2025 en in de Algemene Ledenvergadering van 16 april 2025.

Dhr. D. van Steensel

Dhr. C.T. Lukkien

Dhr. H. Feenstra

5.8 Mededeling Kascommissie

Op verzoek van en benoemd door het bestuur van Vereniging Prisma hebben wij de jaarrekening van de Vereniging over het boekjaar 2024 in lijn met het reglement Kascommissie onderzocht.

De jaarrekening 2024 sluit met de volgende totalen:

Reserves:

Continuïteitsreserve	€	386.000
Algemene reserve	€	80.012

Baten	€	577.254
Lasten	€	568.663
Resultaat	€	8.591

Onze vragen en opmerkingen ten aanzien van de jaarrekening hebben wij op 5 maart 2025 besproken met directeur Haaije Feenstra en controller Gert Bekebrede. De bespreking heeft in een goede sfeer plaatsgevonden en de vragen van de onderzoekers zijn naar tevredenheid beantwoord.

De kascommissie bestond uit de volgende onafhankelijke financieel deskundigen:

- Piet Nobel
- Maarten van Ginkel

5.9 Begroting 2025

	Begroting 2025	Realisatie 2024	Realisatie 2023
Baten			
Contributie	280.000	264.890	245.700
Subsidie	30.000	96.500	20.000
Doorbelaste salariskosten	100.700	85.885	99.643
Overige baten	102.000	129.979	74.148
Totaal baten	512.700	577.254	439.491
Lasten			
Bezinning / Training	36.100	54.019	30.219
Positioneringskosten	73.300	53.430	39.827
Lonen en salarissen	374.300	351.890	318.656
Overige personeelskosten	19.000	12.096	22.598
Huisvestingskosten	8.400	6.456	7.719
Kantoorkosten	4.900	5.199	4.945
Externe advisering / onderzoek	1.000	78.684	-
Bestuurskosten en AV	3.800	3.887	2.248
Overige uitvoeringskosten	7.000	3.002	6.802
Totaal lasten	527.800	568.663	433.014
Resultaat boekjaar	(15.100)	8.591	6.477
Resultaatbestemming			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Mutatie bestemmingsfondsen			
Bestemmingsfonds CPOE	1.500	3.900	3.568
Mutatie reserves			
Dotatie (onttrekking) Continuïteitsreserve	10.000	18.000	(43.000)
Dotatie (onttrekking) Algemene reserve	(10.000)	(18.000)	43.000
Resultaat ten bate (laste) van alg. reserve Prisma	(16.600)	4.692	2.909
Totaal resultaatbestemming	(15.100)	8.591	6.477

In 2025 viert Prisma haar 25-jarig jubileum, een jaar dat in het teken staat van reflectie en vernieuwing. Een nieuwe directeur zal worden aangesteld. De Prisma Academy blijft zich richten op bezinning en verdieping, met doorlopende intervisiegroepen voor directeuren en medewerkers van de lidorganisaties. Daarnaast wordt een nieuwe benchmark beschikbaar gesteld door Berenschot.

Op het gebied van lobby en netwerken ligt de focus op het behouden van ontwikkelingssamenwerking ondanks bezuinigingen. Prisma versterkt relaties met Kamerleden en beleidsmedewerkers en wil een verbindende en constructieve rol spelen in het debat over ontwikkelingssamenwerking. Ook wordt er ingezet op samenwerking tussen overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstellingen om duurzame ontwikkeling te bevorderen.

Het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE) organiseert bijeenkomsten en trainingen voor deelnemers en partners in Oost-Europa en zet onderzoek naar kindontwikkeling en lokale resource mobilisatie voort. De contributie wordt met 5% verhoogd, onder andere om een aanstelling tot 0,8 FTE voor de directeur mogelijk te maken. De continuïteitsreserve blijft gehandhaafd op 75% van de begrote omzet.

Lijst met afkortingen

ALV	Algemene LedenVergadering
AKV	Algemene KostenVergoeding
BHOS	Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
BNI	Bruto Nationaal Inkomen
CPOE	Christelijk Platform Oost-Europa
CNC	Christelijk Noodhulp Cluster
FBO's	Faith-Based Organisaties
IOB	Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie
LRM	Local Resource Mobilization
ODA	Budget voor internationale armoedebestrijding
OS	Ontwikkelingssamenwerking
PKN	Protestantse Kerk Nederland
SDG's	Sustainable Development Goals
VU	Vrije Universiteit